

FILIPINO

Kwarter 1: Supplemental 5 ANGKOP NA MGA PANGHALIP BILANG PANURING SA MGA TAUHAN

Paunang Salita

Bilang tugon sa makabagong tunguhin sa pagkatuto ay binuo ang serye ng modyul na ito. Nilalaman nito ang mga lubhang mahahalagang kasanayang pampagkatuto o Most Essential Learning Competencies (MELC) sa ilalim ng kasalukuyang kalagayan ng edukasyon. Upang matugunan ang hamong kinakaharap sa edukasyon, kalusugan at kaligtasan malaking tulong ang modyul na ito sa patuloy na pag-aaral ng kabataan sa loob at labas ng paaralan sa pakikipagtulungan ng mga magulang at tagagabay

Inaasahan na ang modyul na ito ay higit na makatutulong sa paglinang ng kasanayan at kakayahan ng mga mag-aaral.

ANGKOP NA MGA PANGHALIP BILANG PANURING SA MGA TAUHAN

Panimula:

Magandang araw! Kumusta na kaibigan?

Higit na magiging malinaw ang iyong pananaw sa isang paksa o isyu kung makikilala at magagamit mo ang mga ekspresiyon sa pagpapahayag ng pananaw. Mahalagang bahagi ng ating pang-araw-araw na pakikipagtalastasan ang pagpapahayag ng sariling pananaw o opinyon. Kailangang matutuhan mo kung gayon ang mabisang paraan ng pagsasagawa nito.

Tara, oras na upang magsalita at ipahayag ang nais sabihin. Pananaw mo, ihataw na!.

Sa supplemental na ito, inaasahan na nagagamit mo ang angkop na mga panghalip bilang panuring sa mga tauhan.

Layunin

Ang isang babasahin o teksto ay binubuo ng magkakahiwalay na mga pangungusap o sugnay. Ang mga pangungusap o sugnay na ito bagaman magkakahiwalay ay pinagdugtong o pinag-uugnay ng mga gamit pang-ugnay o **Kohesyong Gramatikal**. Ginagamit na pang-ugnay na ito ay **referents** o reperensiya na kung tawagin ay **Anapora** at **Katapora**.

Anapora

Ang **anapora** ay mga reperensiya na kalimitan ay panghalip na tumutukoy sa mga nabanggit na sa unahan ng teksto o pangungusap. Sa madaling sabi, ito ay mga reperensiyang kadalasan ay panghalip sa hulihang bahagi na tumutukoy sa mga nabanggit na sa unahan ng teksto o pangungusap.

Narito ang mga halimbawa ng anapora.

1. Karamihan sa mga tao ay ikinakabit ang kulturang Pranses sa *Paris*. **Ito** ang sentro ng moda, pagluluto, sining at arkitektura.
2. Ang *France* ay mula sa salitang “Francia”. Noong panahon ng Iron Age at Roman era, **ito** ay una nang tinawag na Gaul.

*Pansinin sa unang halimbawa, ang pangngalang Paris sa unang pangungusap ay hinalinhinan ng pangahalip na **ito**, samantalang sa ikalawang pangungusap ang France ay pinalitan din ng panghalip na **ito**.*

3. Hindi nakapagtataka ang matinding pagnanais ni *Mathilde* na magkaroon ng magarang damit para sa kasiyahan. **Siya** ay isang babaeng Frances na kilala sa pagkakaroon ng pinakamaiinam na moda sa pananamit.
4. Marami sa mga kilalang artista ng kasaysayan, kabilang na ang Espanyol na sina *Picasso* at Dutch-born *Vincent van Gogh* ay naghanap ng inspirasyon sa Paris, at **sila** rin ang nagpasimuno ng *impressionism movement*.

*Suriin ang mga panghalip na **siya** sa ikatlong pangungusap at **sila** sa ikaapat na halimbawa. Ang mga panghalip na ito ay ginamit bilang panuring sa ngalan ng mga taong binanggit sa unahan. Ang mga ito ay mga **panghalip na ginamit bilang panuring sa tauhan**.*

Katapora

Ang **Katapora** naman ay mga panghalip sa unahang tutukoy sa mga babanggitang Pangngalan sa hulihan ng teksto o pangungusap. Sa madaling sabi, ito ay mga reperensiya na bumabanggit, at tumutukoy sa mga bagay na nasa hulihan pa ng teksto o pangungusap.

Narito ang mga halimbawa ng anapora.

1. **Sila** ay sopistikado kung manamit. Mahilig din sila sa masasarap na pagkain at alak. Ang mga *taga-France* ay masayahin atmahilig dumalo sa mga kasayahan.
2. Labis ang **kaniyang** pagdurusa at paghihinagpis dahil sa may paniniwala **siyang** isinilang **siya** sa daigdig upang magtamasa nang lubos na kaligayahan sa buhay. Taglay ni *Mathilde* ang alindog na hindi nababagay sa kasalukuyang kalagayan sa buhay.

*Sa mga halimbawang binanggit, ang panghalip na **sila** ay ginamit bilang panuring sa pangngalang taga-France samantalang ang mga panghalip na **kaniyang**, **siyang** at **siya** sa ikalawang halimbawa ay ginamit namang panuring sa pangngalang Mathilde.*

Nakababagot na mabasa at marinig ang mga salitang paulit-ulit na ginagamit sa isang teksto o pahayag. Maiiwasan ito kung gagamit tayo ng panghalip. Tandaan na ang mga panghalip ay hindi lamang ginagamit na panghalili sa pangngalang binanggit sa unahan ng pangungusap. Ito'y maaaring ipalit sa pangngalang nasa hulihan din ng pangungusap. **Anapora** ang tawag dito kapag ito ay pamalit o pagpapatungkol sa pangngalang ginamit sa unahan at **Katapora** kapag ito ay pamalit o pagpapatungkol sa pangngalang ginamit sa hulihan nito.

Sanggunian:

Ambat, Vilma, et.al. (2015) Filipino-Ikasampung Baitang Modyul para sa Mag-aaral. Vibal Group Inc. Department of Education-Instructional Materials Council Secretariat (DepEd-IMCS): DepEd Complex, Meralco Avenue, Pasig City, Philippines